

30 РОКІВ
СПП

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

**I Всеукраїнська
науково-практична конференція
«Спеціальна освіта та соціальна інклюзія:
виклики XXI століття»**

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

25 листопада 2021 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
кафедра соціальної педагогіки та спеціальної освіти
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
факультет спеціальної та інклюзивної освіти
ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
факультет спеціальної освіти
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ КОРЕКЦІЙНИХ ПЕДАГОГІВ

Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики ХХІ століття

Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції

25 листопада 2021 року

Запоріжжя

УДК: 373.3/.5-056.2/.3+378.093.5:37](477)(082)

Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики XXI століття : матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції (25 листопада 2021 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2021. 140 с.

У збірнику представлені матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики XXI століття», які презентують актуальні питання інноваційних технологій у спеціальній та інклюзивній освіті й сучасні тенденції логопедичної практики; висвітлюють проблеми підготовки фахівців у галузі психолого-педагогічних наук; питання партнерства учасників інклюзивної освіти та соціокультурне середовище як фактор соціалізації дітей з особливими освітніми потребами.

Конференція проводиться за ініціативою Запорізького національного університету з метою обговорення досвіду та тенденцій розвитку спеціальної освіти та соціальної інклюзії в умовах сучасного українського суспільства.

© ЗНУ, 2021

навчанні, повноцінному шкільному досвіді та позитивній взаємодії з однолітками та іншими в шкільній спільноті [1, 2].

Впровадження Політики Нью-Брансвіка «322» вже за рік дало позитивні результати щодо змін у системі освіти та забезпеченні принципу соціальної справедливості та рівності. У 2014 році Нью-Брансвіку було присуджено премію ЮНЕСКО/Еміра Джабера аль-Ахмада аль-Джабера ас-Сабаха за сприяння якісній освіті для людей з розумовими вадами.

Отже, сучасна інклюзивна освіта Нью-Брансвіка служить зразком для інших, які прагнуть посилити інклюзію в закладах загальної середньої освіти. Протягом останніх трьох років лідери освіти з Квебеку (Канада), Іспанії, Швейцарії та інших країн відвідували школи Нью-Брансвіка задля вивчення передового досвіду політики «322». У цьому аспекті перспективою подальших досліджень є вивчення, систематизація та узагальнення досвіду провінції Нью-Брансвіка, а саме політики 322, задля впровадження її конструктивних ідей в українську практику інклюзивної освіти.

Список використаних джерел

1. Bunch G. Un análisis del movimiento de la Educación Inclusiva en Canadá. Cómo trabajar. *Revista Electrónica Interuniversitaria de Formación del Profesorado*, 2015. № 18 (1). P. 1-15.
2. Haché-Mallet D. The journey to inclusive schooling. *Inclusive Education*. Canada, 2020. P. 23-25. URL: <https://bit.ly/2YWUumk>.

Удич З. І.

кандидат педагогічних наук, доцент

Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

СПІВДІЯ КОМАНДИ СУПРОВОДУ ІЗ БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ПОРУШЕННЯМ РОЗВИТКУ

Батьки завжди були важливими суб'єктами освітнього процесу своїх дітей. Їхнє залучення на партнерських засадах і якісна взаємодія із іншими учасниками, які організують даний процес, є визначальним у впровадженні інклюзивної освіти. Без активної участі батьків реалізувати функції команди психолого-педагогічного супроводу здобувача освіти із особливими освітніми потребами буде неможливо. Ось декілька вагомих аргументів: на законодавчому рівні піклування про здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток дитини, а також відповідальність за її виховання, навчання і розвиток, створення умов для розвитку її природних здібностей, збереження здоров'я, її підготовка до самостійного життя та праці покладено на батьків або осіб, які їх замінюють; обирати заклад освіти, освітню програму, вид і форму здобуття дітьми відповідної освіти [1]. А також, якщо батьки якісно виконують свої обов'язки, є педагогічно обізнані, то вони володіють оперативною й об'єктивною інформацією щодо особливостей розвитку та

психофізичного стану дитини, ефективних методів комунікації, мають налагоджений емоційний контакт із нею, мають розуміння та бачення життєвої траєкторії дитини та впливають на її реалізацію на усіх етапах.

Однією із ознак команди психолого-педагогічного супроводу (далі – КППС) є її склад, тобто входження представників різних спеціальностей. За класифікацією М. Ісхакової, така команда є крос-функціональною (cross-functional teams). Зважаючи на це, важливо передбачити процес командотворення (team buildin) ще до того, як КППС приступить до виконання своїх прямих функцій, щоб вона перейшла від статусу формальної, затвердженої керівництвом, управлінської структури в робочу групу, у якій панує неформальна, відкрита позитивна атмосфера, усім добре зрозуміла мета співдії, налагоджена комунікація, встановлені правила взаємодії, в обговоренні принципів питань беруть участь усі члени команди, заохочується висловлювання різноманітних ідей і усі учасники обізнані із специфікою реалізації інклюзивного навчання. Особливе місце тут відводиться батькам, які, зазвичай, не є фахівцями у психолого-педагогічній сфері і можуть почуватися некомфортно, або ж бути агресивно налаштованими до співпраці. Процес має включати наступні етапи:

1) утворення КППС згідно наказу керівника закладу освіти відповідно до потреб здобувача освіти та рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру; 2) формування і розвиток навичок командної роботи (team skills), 3) формування командного духу (team spirit); 4) формування команди (teambuilding). Визначальними принципами співдії КППС мають стати: цілеспрямованість, пріоритетність сім'ї, індивідуальний підхід, узгодженість дій, гнучкість, відкритість, конфіденційність, доступність, комплексність, безперервність, партнерство, різноманітність, добровільність, системність. Демонстрація даних принципів у дії дозволить швидше налагодити взаємодію із батьками.

За результатами наших попередніх досліджень встановлено, що налагодження позитивного контакту із батьками дитини із особливими освітніми потребами та залучення їх до КППС передбачає такі загальні етапи:

1) *підготовчий* (планування взаємодії з батьками, вивчення первинної документації, утворення КППС);

2) *контактний* (знайомство, створення і підтримка атмосфери довіри, зняття емоційного напруження, формування мотивації до співпраці);

3) *діагностичний* (отримання і систематизація інформації про сім'ю та учня, з'ясування наявних у сім'ї ресурсів, необхідних для реалізації індивідуального плану розвитку);

4) *моделювальний* (погодження цілей та перспектив співдії; визначення шляхів подолання можливого негативного педагогічного досвіду батьків, проблем у взаємодії із дитиною, конфліктності та кризи сім'ї);

5) *діяльнісний* (реалізація функцій КППС);

6) *рефлексивний* (підбиття підсумків співпраці, осмислення результатів, ефективності залучена) [2].

Важливо також спонукати батьків вчасно надавати КППС усю необхідну та корисну інформацію, яка допоможе укласти та успішно реалізувати індивідуальну

програму розвитку дитини, реагувати на зміни у розвитку дитини та залучати додаткових фахівців.

Таким чином, усі члени КППС мають працювати на засадах партнерства. Для цього лідеру команди необхідно подбати про якісне проходження нею усіх етапів налагодження співдії та залучення батьків.

Список використаних джерел

1. Про охорону дитинства : Закон України від 26.04.2001 р. № 2402-III. Дата оновлення : 01.12.20-21 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>.

2. Удич З. І. Проблема комплексного супроводу сім'ї дитини із особливими освітніми потребами. *Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат* : матеріали I Всеукр. міждисцип. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 8 квіт. 2021 р.). Тернопіль, 2021. С. 174-179. URL : <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/18731>.